

- уміння ефективно організовувати діяльність, орієнтуючи її на кінцевий результат;
- уміння приймати рішення, робити усвідомлений вибір та брати за це відповідальність;
- рефлексивні навички, які сприяють успішному функціонуванню суб'єкта в будь-якій діяльності;
- уміння працювати в інформаційному просторі:
  - вибирати інформацію відповідно до теми;
  - проводити самостійно пошукову діяльність.

Що до дистанційного навчання широкого визнання набуло використання Moodle. Доцільність впровадження в освітній процес платформи Moodle — модульно-динамічне, об'єктно-орієнтоване освітнє середовище — є той факт, що Moodle є безплатним вирішенням проблеми технічного забезпечення освітнього процесу засобами навчально-методичного, лекційного, практичного наповнення електронних дистанційних курсів з метою подальшого розвитку дистанційної освіти. Звісно, існують сучасніші та потужніші платформи для організації дистанційного навчання студентів, однак враховуючи економічні та соціальні фактори, саме платформа Moodle визначається як найдоступніша у даному аспекті. Платформа користується всесвітньою популярністю не тільки серед навчальних закладів, а й серед багатьох фірм, організацій тощо.

Moodle надає можливість інсталяції навчальних ресурсів (навчальних матеріалів) і забезпечує засобами доступу до ресурсів та управління ними. Навчальні курси можуть включати різні навчальні матеріали такі, як анотація курсу, ресурси, завдання, форуми. Ця система навчання спрямована на самостійну роботу студента і може виступати як засіб отримання студентами необхідної інформації, засіб навчання, засіб комунікації (зокрема, у ситуації викладач — студент) і як засіб перевірки знань, умінь і навичок.

Система Moodle відкриває нові можливості в рефлексії навчальної діяльності, які дозволяють по-новому організувати навчальний процес і стимулювати мотивацію навчання, розвиток творчих сил студентів, що дозволяє виробити у студентів специфічні уміння, які не можуть бути сформовані на етапах навчання без використання інформаційних технологій.

В Україні реалізація інноваційних платформ для дистанційного навчання (наприкладі Moodle) стримується відсутністю якісно нового навчально-методичного забезпечення і його програмної підтримки. Тим не менш, розвиток змішаного навчання (Blended learning) сприятиме розширенню сфери діяльності вузів, дасть реальний економічний ефект, створить можливості для впровадження нових освітніх технологій і таким чином підвищить престиж ВНЗ в Україні.

*Костюк Т. О., викладач
кафедри іноземних мов факультету МЕІМ*

ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ-ЗРАЗКІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПИСЕМНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПОБУТОВОГО СТИЛЮ

Навчання писемної комунікації на економічному факультеті відбувається поза межами мовного серидовища. За таких умов зростає роль автентичного тексту, оскільки він реконструє мовне серидовище та підвищує ефективність навчального процесу.

У рекомендаціях Комітету з питань освіти при Раді Європи зазначено, що усні чи письмові тексти можуть бути:

1. автентичними, створеними в комунікативних, а не в навчальних цілях;
2. спеціальними текстами, відібраними як матеріал для навчання мови.

До другої групи текстів можна віднести:

- тексти на зразок автентичних текстів;
- тексти, створені з метою наведення контекстуальних прикладів лінгвістичного змісту під час навчання;
- ізольовані фрази як матеріал для граматичних і фонетичних вправ;
- інструкції та пояснення в підручнику до текстів і на іспитах, мовлення викладача на заняттях.

Автентичні тексти, згідно з Програмою з англійської мови для вищих закладів освіти, можуть бути поділені на такі групи:

1. тексти соціально-культурної спрямованості, які співвідносяться з повсякденним життям суспільства у соціально-культурному відношенні та зумовлюють зв'язок з ним (наприклад, об'ява, оголошення, реклама, бланк, форма, інструкція, етикетка, меню, прайс, афіша, програма, рецепт, прогноз погоди);

2. інформативні тексти, які забезпечують читачів прямою інформацією про життя суспільства (наприклад, коментарі, репортаж, новини, пояснення до схем та графіків, статистика з газет, лист до видавництва, путівник, голосарій, проспекти, інтерв'ю);

3. побутово-соціальні тексти, використання яких наблизить студентів до реального життя носіїв мови та дасть уявлення про нові тенденції розмовного мовлення (наприклад, листи, телеграми, записки, вітальні листівки, чати, конференції);

4. художні тексти, які відкривають читачу досуп до іншомовного світу у своєрідному вимірі, зумовленому авторською позицією, та стимулюють такі розумові процеси, як порівняння, впізнання, висновок, інтеграцію та естетичне задоволення.

Слід зазначити, що автентичні тексти вищезазначених груп мають різну лінгвостилістичну будову та відрізняються у функціях і спрямованості текстів. Це зумовлює орієнтування на різні принципи при відборі автентичних текстів для навчання писемної комунікації побутового стилю. Отже, для навчання граматичної сторони писемної комунікації слід виділити три групи принципів для відбору автентичних текстів:

1. принципи відбору соціально-культурних та інформативних текстів (принцип інформативності, принцип наявності соціально-культурного потенціалу, лінгвостилістичний принцип, актуально-ситуативний принцип);

2. принципи відборупобутово-соціальних текстів (принцип наявності соціально-культурного потенціалу, принцип емоційного впливу на читача, актуально-ситуативний принцип, лінгвостилістичний принцип);

3. принципи відбору художніх текстів (принцип урахування естетичного впливу на читача, принцип наявності соціально-культурного потенціалу, лінгвостилістичний принцип, принцип урахування писемної комунікації між героями).

Отже, для навчання писемної комунікації побутового стилю необхідно використовувати такі групи автентичних текстів: соціально-культурні, інформативні, побутово-соціальні та художні тексти. Лінгвостилістичні особливості текстів кожної групи зумовлюють відмінності у принципах відбору текстів різних груп. Такі принципи відбору англomовних автентичних текстів сприятимуть підвищенню ефективності граматичної сторони писемної комунікації побутового стилю завдяки раціональному відбору автентичних текстів-зразків, що зумовлює успішність навчання.

Кривич Н.Ф., викладач
кафедри української мови та літератури

ДІАЛОГІЧНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Оновлення усіх галузей життя в умовах ринкової економіки зумовило посилену увагу вчених і педагогів до проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців, формування в них соціальної та трудової активності. Освіта є такою галуззю соціальної сфери, де стійкий розвиток інноваційної діяльності має розглядатися як процес відтворення людського капіталу на розширеній та інноваційній основі, що, на думку багатьох західних економістів, дає більший дохід державі та працедавцям, ніж використання матеріального капіталу.

Так, використання у процесі інтерактивного навчання елементів педагогічної технології «діалог культур», проблемне навчання педагогіка співробітництва, технології інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу В.Ф. Шаталова, технологій самостійної роботи, індивідуальних завдань, колективного способу навчання, групової діяльності тощо створює нові комбінації та можливості міжсуб'єктної взаємодії «викладач-студент». Відтак з'являється інноваційне освітнє середовище, у якому підвищується результативність діяльності і педагога, і студента.

Діалогічний підхід ґрунтується на можливості постійного розвитку і самовдосконалення студента, потреба в яких розглядається в тісному взаємозв'язку і взаємозалежності з активністю особистості. Реалізація діалогічного (полісуб'єктного) підходу визначає сутність людини значно ширше і складніше, ніж її діяльність. Діалог у тлумаченні М.М. Бахтіна стає ключем до вивчення культури, фактором, що розширює свідомість людини, визначає спрямованість її духовних пошуків та характеризує людське мислення та пізнання. Це зумовило вибір такого поняття, як «діалогізм свідомості», що можна розуміти як форму внутрішнього діалогу, коли студент аналізує інформацію, отриману в ході лекції чи самостійної роботи з науковими літературними джерелами, і синтезує своє бачення та розуміння проблеми. За М.М. Бахтіним, робота студента з книгою (текстова діяльність) також може розглядатися як інтеракція, тобто взаємодія автора тек-